

daal 50. De schilder Henri Minderop had daar enkele jaren eerder het atelier van wijlen Martinus Schildt betrokken en hij liet de eerste verdieping van het bovenhuis inrichten tot tentoonstellingsruimte.

Bij dat optreden van Van der Plas in het openbaar is aan de critiek zijn sombere visie opgevallen, nawerking van een moeilijke jeugd, waar hij nog niet bovenuit was gegroeid. 'Hij nadert het bestaan van de navrante, de ruige, geteisterde kant. Figuren en koppen zoekt hij op, die wat te zeggen hebben, waar het leven overheen getrokken is en zijn sporen op achterliet. Arbeiders, vissers, boeren beeldt hij uit, ernstig, doorgroefd en hoekig. Die figuren bepalen het landschap, dat hij donker, bedreigd en bewogen geeft met grote zwaaien van lijnen en geheimzinnige vlekken van koud licht' ('De Maasbode', 21 X '23).

De Rotterdamse pers was verrast bij de kennismaking met dit plotseling naar voren getreden talent. Het stak zo uit boven het plaatselijk bekende, dat het gemakkelijk wat kon worden overschat. Maar een buitenstaander als Pieter van der Meer de Walcheren, die het atelier van de schilder aan de Houttuin bezocht, liet zich door dit toch zo kundige werk niet wezenlijk overtuigen. 'Het valt mij niet mee. Het is hard en plat. Het is zo weinig picturaal, zo zonder volumen, zonder plastische volheid. De academische techniek is niet verwerkt tot een bloeiende eigenheid. Het is vrij zonderling: het lijkt niet spontaan genoeg, teveel beredeneerd, al vertelt de mededeelzame schilder dat het soms als vanzelf gaat. Ook de kleuren boeien mij niet. Zij zijn niet gloeiend somber, maar kil, doen soms denken aan een ijzerwinkel. Ze geven dus ook wel 'n idee van kracht, maar meer nog van geforceerdheid' ('De Nieuwe Eeuw', 14 II '24).

En dan valt het woord 'handwerkman-achtig', géén mooi woord, maar in het zicht van de latere ontwikkeling wel veelzeggend. De totaliteit van het oeuvre heeft in de grote variatie en veelzijdigheid iets van dat 'handwerk' behouden.

En nog een tweede opmerking is gemaakt, die niet misplaatst is gebleken. Het was een jaar later, dat Van der Plas samen met Hendrik Chabot exposeerde in de Rotterdamsche Kunstkring. Pieter Koomen schreef toen bij veel lof en bewondering: 'dat Van der Plas voor zijn eigen bekwaamheid beducht moet zijn' ('Alg. Handelsblad', 29 X '25). Maar voor zulke waar-